

Pag-aalay

Nagsisilbing alay ng Departamento ng Filipino at Panitikan ng Pilipinas ang kasalukuyang isyu ng LAGDA sa yumaong kasapi nitong si Monico Atienza, na pinagpupugayan bilang isang halimbawang buhay sa paglilingkod at kabayanihan.

Guro, mananaliksik, aktibista, bilanggong politikal, kinakatawan ni Monico ang mabunying Pilipino sa patuloy nitong paggagap sa pagkakakilanlan habang nakikibaka tungo sa mithiing kalayaan at katarungan. Umaangkop samakatwid sa kanilang mga paksain ang mga lathalain sa kalipunang ito

Una na, ganito nga ang pahayag ng CONTEND sa marapat nitong pagpaparangal. Larangan ng tunggalian ang wika at araling Pilipino, malayo na ang narating at wastong ipagbunyi ang mga nakakamit nito, kasama na ang pagmamalasakit ni Monico, subalit patuloy ang pangangailangang ipaliwanag ito sa harap ng mga puwersa ng kalabuan at pagmamaliit. Malaking kontribusyon ang panayam ni Teresita Gimenez Maceda kay Monico lalo na sa mga hindi siya personal na nakilala. Tunton sa landas si Gonzalo A. Campoamor II sa kanyang pagbabalangkas sa Marxistang pilosopiya sa wika at araling wika at pagsasakonteksto nito sa lipunang Pilipino. Walang pagkakubli sa impluwensya ng tunguhing kaliwa sa mga kilusang panlipunan sa bansa. Kinilatis naman ni Ramon Guillermo ang pagtatangkang-salin ng Manifesto ng Partido Komunista ng dalubhasang Zeus A. Salazar noong 2000 habang kinikilala ang pangkasaysayan at pampanitikang kahalagan nito.

Sa pananaklaw pa ng pananalaysay mula sa mga kagawiang paksaing pampulitika, pampiling uri, pangkalalakihan, pangmatanda, panglungsod tungo sa mga nakaligtaang gilid, iniharap nina Rosario Torres-Yu at Will P. Ortiz ang mga kuwentong pambata bilang kapantay na paksaing nagbabantad ng katulad na katotohanang itinatago o pinalalabnaw.

Pagpoposisyong ideolohikal, “usapin ng kapangyarihan” at pamamayani nito, giit ni Torres-Yu para sa muling salaysay ng mandudulang Rene O. Villanueva sa kuwentong-bayang Carancal. Hakbanging pagtitimbang o punto de bista ng sinakop at dinuhagi ang nabistay naman ni Ortiz sa limang historikal na kathang pambatang sinipat niya; siyang marapat na pagkukuwadro at pagrerekwerdo.

Araw-araw ang katapatan ng Departamento sa kabayanihan sa pagtuturo nito ng Philippine Institutions (P.I.) 100 at nasusulit pa sa mga muling saysay at panibagong sipat sa pambansang bayani. “Ikalawang paglilitis” sa bayani itong debate at balitaktakan tungkol sa pagpapasa ng RA 1425, ang Batas Rizal noong dekada 50, ayon kay Florentino Iniego Jr. Pedestal siya sa kalupaan at kamalayan subalit napupukol-pukol, batay pangunahin sa paghatol ng Kaliwa lalo na nitong dekada 70, salansan naman ng mananaliksik na Nilo S. Ocampo. Dapat nakabantay palagi. Hindi natitigil hanggang sa kasalukuyan ang mga higing ng pagtatawad, sa ritwalistiko mang pagtataguyod o aktibong pagbabawas ng impluwensya ng batas sa mga pamantasan.

Hindi lang pampalubag-loob subalit hustong taguriang makabayani ang literal na pag-ikot ng daigdig, ang pandaragat ng mga Pilipino sa pagtiyak ng maalwang pamumuhay, kaambagan mismo sa balangkas ng kabansaan; ito naman masinsing idinetalye ni Joanne Manzano sa kanyang paglalarawan.

Namamalas samakatwid ang mapanutong pagsisikhay saklaw ang mga larangan ng Departamento at napapagitaw ang pagkabayani sa iba’t ibang antas; bagay na makatwirang maaangkin ng magsisikap sa pagkapantas.

Mga tula ni Monico, na matiyagang tinipon ni Ramon Guillermo at ng mga estudyante niya sa Araling Pilipino, ang nagwawakas sa isyung ito ng LAGDA.

MGA EDITOR